

## เทศน์อบรมฆราวาส

ณ ที่ว่าการอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์  
เมื่อปลายวันที่ ๑๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

### ไม่มีศีลมีธรรมก็เท่ากับสัตว์

กาลานี้หนึ่งหลัง ดูว่าแปดล้าน วังนั้นนะ แล้ววันนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะทำพิธีเปิดศาลาหลังนี้ ให้ท่านได้ทำการทํางาน เพื่อส่วนรวมในเขตอำเภอคำม่วงของเรา แล้วก็เชื่อเชื่อบรรดาพี่น้องทั้งหลาย มาอนุโมทนาสาธุการ ฟังเทศน์ฟังธรรม ทอดผ้าป่าสละทำบุญให้ท่าน เพื่อการกุศลแก่ชาติไทยของเรา เพราะเมืองไทยของเราเป็นเมืองพุทธหนีจากบุญจากกรรมไปไม่ได้ ไปที่ไหน ต้องมีบุญติดตัว มีธรรมติดตัว มีวัดติดบ้านติดเรือน

เห็นไหมนี่พระ ท่านนั่งเต็มอยู่ที่นี่ พระนี่มาจากบ้านต่างๆ ที่ท่านทั้งหลายปลูกบ้านสร้างเรือนขึ้นแล้วก็มียัดมีวาขึ้นมา เพื่อเป็นความอบอุ่นแก่พี่น้องทั้งหลาย พระท่านก็ตั้งใจปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ โยมก็ตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติตัวเป็นพลเมืองดี ไม่ดื้อดึงฝ่าฝืนอรรถธรรม ที่เป็นคำสอนด้วยความถูกต้องดีงามของพระพุทธเจ้า ให้พากันนำไปปฏิบัติ

พระอยู่ในวัด นอกวัด ในวัด เพศของพระเป็นเพศที่เลิศเลอชุ่มเย็นอยู่แล้วในตัวของเรา นับตั้งแต่วันบวช มีศีล ๒๒๗ เป็นอย่างน้อย เต็มอยู่ในร่างกายจิตใจวาจา กิริยาอาการความประพฤติ หรือความเคลื่อนไหวไปมาต่างๆ เต็มด้วยกิริยาของพระที่ชุ่มเย็นไปตามอรรถตามธรรมวินัย ประชาชนมองเห็นพระก็ชุ่มเย็นในใจ พระมองดูตัวเองก็หาข้อตำหนิไม่ได้ เรื่องศีลเรื่องธรรมรักษามาตั้งแต่วันบวช ไม่มีต่างพร้อยทะเล บรดาศีลข้อใดก็ตาม ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ พระก็ชุ่มเย็น อยู่ในวัดในวาก็สร้างแต่บุญแต่กุศลรักษารธรรมรักษาวินัย ตามเสด็จพระพุทธเจ้าด้วยการประพฤติปฏิบัติหลักธรรมหลักวินัยได้ดี

นี่ละผู้ติดตามพระพุทธเจ้า ผู้ตามเสด็จพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง ก็คือผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัย ที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้เรียบร้อยแล้ว ดังที่ท่านประธานพระโอวาทแก่พระอานนท์ ซึ่งเวลานั้นพระอานนท์เข้าไปทูลอาราธนาท่านว่า ขอให้พระองค์ทรงพระชนมายุอยู่หลายร้อยปี เป็นเวลานานๆ พระองค์ ถ้าพูดภาษาของเราก็เรียกว่า ดูเอาบ้าง อ้าว อานนท์ จะมาหวังอะไรกับเรา อรรถธรรมทั้งหลายเราสอนมาแล้วตั้งแต่วันตรัสรู้จนกระทั่งถึงบัดนี้แล้วนานสักเท่าไร ธรรมทั้งหมดเราแนะนำสั่งสอนไว้เรียบร้อยแล้ว ตัวเราก็เป็นแต่เพียงเรือนร่าง ร่างกระดูกก็เหมือนท่านทั้งหลายนั่นเอง และเหมือนโลกต่างๆ ไป จะมาหวังอะไรจากเรา ท่านทั้งหลายให้หวังอรรถหวัง

ธรรมที่เราสอนนั้น เป็นที่ฟัง ที่ยึด ที่นับถือ เป็นศาสดาแทนเราตถาคต คือ ธรรมและวินัยนี้แลเป็นศาสดาแทนเราตถาคต ขอให้ท่านทั้งหลายยึดถือหลักธรรมหลักวินัยนี้ไว้ให้ดี จะเท่ากับตามเสด็จพระพุทธเจ้าทุกฝีก้าว ไม่ห่างเหินจากพระพุทธเจ้า พระธรรมพระสงฆ์นี้ไปเลย พระองค์สั่งเสียอย่างนี้

ที่นี้พวกเราเป็นลูกชาวพุทธเป็นยังงี้ ได้ตามเสด็จพระพุทธเจ้าอย่างไรหรือไม่ พระก็ตั้งใจปฏิบัติดีตามหลักธรรมหลักวินัย ก็เท่ากับตามเสด็จพระพุทธเจ้า บรรดาประชาชนก็ประพฤติปฏิบัติดี เป็นพลเมืองดีก็เท่ากับตามหลังพระสงฆ์ทั้งหลายไปเฝ้าพระพุทธเจ้านั้นแล นี่แหละเป็นมงคล

วันนี้เป็นวันฉลองการกุศลของเรา ที่สละสมบัติออกสร้างเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีศาลาหรือที่ว่าการอำเภอหลังนี้เรียบร้อยขึ้นมาแล้ว วันนี้เป็นการฉลองความสำเร็จของพวกเรา และได้บริจาคทานทำบุญกุศลในแง่ต่างๆ ตามแต่อัธยาศัยที่มา นับว่าเป็นมงคลอันสูงสุดแก่พี่น้องทั้งหลาย ต่อไปก็ให้ปฏิบัติตัวให้เป็นคนดี

คำวามนุษย์เราๆ นี้อยู่ที่ศีลที่ธรรม ไม่ได้ได้อยู่กับรูปร่างกลางตัว จะถืออำนาจบาตรหลวงว่า เราเป็นมนุษย์มีศักดิ์ศรีดีงามสูงกว่าสัตว์ไม่ได้ ถ้าปฏิบัติตัวไม่ดีแล้ว เลวกว่าสัตว์ก็มีมากมายก่ายกอง เพราะปฏิบัติตัวเหลวแหลกแหวกแนว ไม่คำนึงถึงศีลถึงธรรมประจำชาติมนุษย์เลย คนเช่นนี้เรียกว่า คนหมดค่าหมดราคา เราที่เป็นมนุษย์ให้มีค่ามีราคาอยู่กับตัวของเรา มีความละเอียดรอบ

การสร้างตัวเองให้เป็นคนดี การประพฤติตัวให้เป็นคนดี อย่าทำตามความชอบใจซึ่งเป็นเรื่องของกิเลส มักจะฉุดลากคนให้ลงสู่ทางต่ำ ด้วยความประพฤติต่ำช้าเลวทรามเสมอไป ส่วนธรรมฉุดลากให้ขึ้นที่สูง พ้นจากมลทินบาปกรรมทั้งหลายความสกปรกโสภณ ให้พ้นไปโดยลำดับ ด้วยการประพฤติปฏิบัติตัวเป็นคนดี

จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายประพฤติปฏิบัติตัวเป็นคนดี มนุษย์เราจะมีค่ามีราคา มีอยู่ที่ศีลธรรม ไม่ได้มีอยู่ที่รูปร่างกลางตัว เครื่องตกแต่งสดสวยงดงามประการใดก็ตาม อันนั้นเป็นเครื่องประดับเฉยๆ ตึกรามบ้านช่องจะมีที่ห้องที่หับที่ชั้นก็ตาม ถ้ามนุษย์ไม่ดีแล้ว กับมนุษย์ผู้เลวไปอยู่ในสถานทีนั้น เหมือนกับนักโทษเข้าไปอยู่ในเรือนจำ จะมีที่ชั้นหรือเหมือนกับคนไข้ไปอยู่ในโรงพยาบาล มีที่ชั้นก็ไปตรวจดูครางด้วยความทุกข์ของตนอยู่นั้นแหละ

ถ้าเรามีศีลมีธรรม อยู่ที่ไหนเราก็สะดวกสบาย อยู่กระต๊อบกระแต๊บบที่ไหนอยู่ได้สำหรับเรือนร่างของเรา ไม่ใช่เป็นของวิเศษวิโสอะไร ดูเรือนร่างของเราทุกคนๆ มีแต่ของสกปรกโสภณ ได้ปิดบังหุ้มห่อเอาไว้ด้วยเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มใช้สอยต่างๆ เอามาปกปิดสิ่งสกปรกภายในร่างกายของเรานี้ไว้ ไม่ใช่เป็นของวิเศษวิโสอะไร จึงอย่าพา

กันตื่นตื่น หาเครื่องมาประดับศพคนเป็น คือตัวของเรา ตัวของเรานี้เป็นตัวสกปรกมากที่สุด อะไรเข้ามาเกี่ยวข้องกับร่างกายของเรานี้ เป็นเสื้อผ้า เป็นบ้านเป็นเรือน ต้องได้ซักได้ฟอกได้เช็ดได้ถูทำความสะอาดตลอดเวลา เพราะตัวของเรานี้เป็นตัวสกปรก จึงต้องได้ชะได้ล้าง อะไรที่มากเกี่ยวกับมนุษย์แล้ว ต้องได้ชะได้ล้าง สิ่งเหล่านั้นเขาอยู่ตามธรรมชาติของเขา เขาไม่ได้สกปรก แต่พอมากละเล้ากับมนุษย์นี้แล้ว เป็นของสกปรกไปหมด

มนุษย์เรานี้เป็นของสกปรก ในร่างกายของเราเป็นอย่างนี้ด้วยกันทุกคน ถึงจะตกแต่งให้สดสวยงดงามก็มีแต่เครื่องประดับภายนอก เรียกว่าเอาเครื่องประดับโลงฝังิบบเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นโลงฝังิบบให้มีคุณค่า ที่ยังไม่ตายนี้ ให้มีศีลมีธรรมประจำตัวอยู่ที่ไหนน่ากราบไหว้บูชาเคารพนับถือ นี้เรียกว่ามนุษย์ที่เป็นคนดี มีศีลธรรมประจำตัว ถ้าผู้ใดไม่มีศีลธรรมประจำตัว เลว คนนั้นยังเหลือแต่ชีวิตลมหายใจ ตายแล้วก็จมไปเลย ลงนรกหลุมไหนก็ไม่ทราบได้ละ เพราะมันลงอย่างรวดเร็ว นับไม่ทันมองไม่ทัน แต่จะไปสวรรค์ พรหมโลก นิพพานนี้ไปได้ยาก ก็มันไม่ยอมทำความดีความงามทั้งหลาย พอจะไปสวรรค์นิพพานได้

จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายรู้ตัวเสียตั้งแต่บัดนี้ ที่เรายังไม่ตาย ตายแล้วไม่มีปัญหาอะไรละ ตายแล้วหมดลมหายใจ เน่าเฟะอยู่ในหีบในศพนั้นแหละ เวลาใช้ชีวิตอยู่นี้ ถึงร่างกายมันจะเน่าเฟะอยู่ภายใน แต่จิตใจของเรามีความดีงาม สร้างบุญสร้างกุศล ก็เป็นเครื่องกลบสิ่งเน่าเฟะทั้งหลายนี้ให้เป็นของหอมหวานทนลมไปได้นะ

คนดีนี้หอมหวานลม สีสคนุโธ อนุตฺตโร คนที่มีศีลมีธรรมแล้วหอมหวานไปได้ทุกทิศทุกทาง ถ้าคนไม่มีศีลมีแต่ความสกปรกโสภม ก็ทนลมอีกเหมือนกัน เหมือนคลุ้งไปหมดทั่วโลกดินแดน คนที่สกปรกไปอยู่ที่ไหนเหมือนคนตาย ห้ามไปที่ไหน เน่าเฟะๆ เหมือนคลุ้งไปที่นั่น นั่นติดกันกับคนที่ยังไม่ตายแต่เน่าเฟะด้วยความประพฤติ ไม่มีความดีงามติดตัวเลย แบบนี้เรียกว่า เป็นคนไม่มีค่า ไม่มีราคา

จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายระลึกถึงศีลถึงธรรม ธรรมนี้ใครเป็นคนมาสอน ดาสีตาสา หูหนวกตาบอดมาสอนได้ยังไง ไม่มีใครมาสอนได้ นอกจากพระพุทธเจ้าผู้ทรงไว้แล้วซึ่งโลกวิทู รู้แจ้งเห็นจริงโลกทุกสัดทุกส่วน โลกผีโลกคน โลกมนุษย์เทวดา อินทร์พรหม โลกเปรต โลกผี รู้ได้หมด นำธรรมมาสอนโลก ตามหลักความเป็นจริงแห่งสิ่งทั้งหลายที่มีอยู่เหล่านั้นทั้งดีทั้งชั่ว อันใดที่ไม่ดีก็สอนให้ละ อันใดที่ดีก็สอนให้ประกอบให้ดีขึ้นเป็นลำดับ คนนั้นก็จะเป็นคนดีขึ้น ๆ

เวลาตายลงไปแล้วจิตใจนี้ไม่ตายนะ ตายตั้งแต่ร่างกายซึ่งเป็นส่วนผสม ด้วยธาตุสี่ ดินน้ำลมไฟ ดินน้ำลมไฟอยู่ในตัวของเรานี้ละ แต่เวลาลมหายใจขาด สิ่งเหล่านี้จะเน่า

พะ แดกกระจัดกระจายไปสู่ธาตุเดิมของตน ส่วนใจนั้นไม่อยู่ ออกจากร่างนี้เข้าสู่ร่างนั้น ออกจากร่างนั้น เข้าสู่ร่างนั้น เหมือนบ้านเรือนแตกร้างลงไปแล้วไม่มีที่อยู่ คนที่เป็นเจ้าของเรือนต้องหาที่อยู่ใหม่ ที่อยู่ใหม่เป็นยังไง ถ้ามีเงินทองข้าวของมาก เราจะสร้างที่อยู่ให้สดสวยงดงาม มีราคาราคาขนาดไหนก็ได้ ถ้าเราไม่มีเงินมีทอง ตายแล้วก็ไปอยู่กระต๊อบ อยู่ตามร่มไม้ชายป่าชายเขาก็ได้ จิตดวงนี้ไม่ตาย จิตดวงนี้จะเป็นผู้ไปเสวยสุขเสวยทุกข์ ตามวิบากดีชั่วของตน

จึงขอให้ท่านทั้งหลายระลึกตัวไว้ตั้งแต่บัดนี้ การสร้างความดีงามนี้ ปราชญ์ทั้งหลายท่านชมมาตลอดเวลา ความชั่วท่านดำเนินติดเนียน เราอย่าไปกล่าวหาญาติชัชชลบหลู่ดูหมิ่นพระพุทธเจ้า แล้วไปเหยียบหัวพระพุทธเจ้าว่า บาปไม่มี บุญไม่มี นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี นั้นจะเหมาไฟนรกมาเผาคนทั้งเป็นนะ ตายแล้วจม พระพุทธเจ้าท่านไม่ได้แบ่งสันปันส่วนจากเรา สอนเรา ท่านพอแล้วทุกอย่าง ให้เราปฏิบัติตามท่านเพื่อความเป็นคนดี

พี่น้องทั้งหลายอย่าลืมนะ เรื่องศีลเรื่องธรรมเป็นของสำคัญมาก เกิดมาเป็นมนุษย์ ไม่มีศีลมีธรรมก็เท่ากับสัตว์นั้นแหละ ไม่ผิดแปลกอะไรจากสัตว์ ถ้ามีศีลมีธรรมแล้ว ถึงจะฐานะสูงต่ำขนาดไหนก็ตาม จิตใจมีธรรมเรียกว่า จิตใจนั้นสูง เป็นมนุษย์ที่มีคุณค่ามีราคาอยู่ภายในตัวเอง

ขอให้ท่านทั้งหลายสร้างทั้งภายนอกได้แก่ ที่อยู่อาศัย ปัจจัยเครื่องเยียวรักษาธาตุชั้นธของเรา สร้างทั้งภายในคือบุญคือกุศล ที่จะป็นเครื่องประดับตน และอุดหนุนตนให้ไปสู่ในภพหน้าชาติหน้าในกาลต่อไป แล้วความสุขความเจริญก็จะมีแก่ท่านผู้รักใคร่ใกล้ชิดติดพันกับศีลกับธรรม จะเป็นคนดีตลอดไป

จึงขอให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ การประพฤติดีอย่าเพลิดอย่าเพลิด เกินเนื้อเกินตัว เห็นเขาได้อะไรก็อยากได้กับเขา คว้ามับๆ เห็นอะไรก็มีแต่ความเพลิดความเพลิดอย่างนี้ คนๆ นั้นเป็นคนทำลายตัวเอง สมบัติเงินทองข้าวของมีมากมีน้อยเพียงไร เอาไปสังหารหมด ด้วยความเพลิดเพลิดรื่นเริงบันเทิงไม่รู้เนื้อรู้ตัว ไม่มีฝั่งมีฝ้าเป็นเครื่องกีดกัน สุดท้ายคนๆ นั้นก็จมทั้งๆ ที่ยังไม่ตาย ตายแล้วก็จมไปลงเมืองผี ส่วนคุณงามความดีไม่ทำ ไม่มีทางที่จะได้ไปสวรรค์นิพพานกับเขาแหละ

จึงขอให้พากันสร้าง การสร้างอยู่สร้างกินเป็นโลกจำเป็น เพราะธาตุชั้นธของเรตั้งแต่เกิดมานี้ ก็ต้องได้อาศัยพ่อแม่มาเป็นลำดับลำดับตา จนกระทั่งเลี้ยงตัวได้ ก็ต้องชวนชวายเป็นมาทั้งท่านและเราทั่วโลกดินแดน ต้องอาศัยหาอยู่หากิน ที่อยู่ที่อยู่อาศัยก็ต้องเป็นเราเอง เป็นผู้วิ่งเต้นชวนชวายเป็น ที่นี้ทางภายในของเราบุญกุศลก็สร้างขึ้นให้มีภายในใจของเรา คนมีบุญมีกุศลเขาเรียกว่ามีทรัพย์ภายใน ทรัพย์ภายนอกได้แก่สมบัติ

เงินทองข้าวของ เมื่อเราตายแล้วสิ่งเหล่านั้นก็หมดความหมาย ใจไม่ตาย ใจจะมี ความหมายก็คือใจที่มีคุณธรรม มีศีลมีธรรม สร้างบุญสร้างกุศล

การทำบุญให้ทาน อย่าตระหนี่ถี่เหนียว มันเป็นการสกัดกั้นทางเดินของตน ไปที่ไหนมีแต่ความตึบตันอั้นตื้อ หาความสุขไม่ได้ เขาเสวยสุขได้มากน้อยเพียงไร เรามี แต่เสวยความทุกข์ความลำบาก เพราะความประมาทของเราเอง

จึงขอให้ท่านทั้งหลายได้จดจำคำนี้ไว้ให้ดี ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ เวลาจะหลับจะ นอน ให้กราบพระ ไหว้พระเสียก่อน แล้วอย่างน้อยให้นั่งภาวนา นั่งภาวนาจะนั่งพับ เพียบก็ได้ นั่งขัดสมาธิก็ได้ ตามแต่ถนัดใจ แล้วให้ระลึกมีคำบริกรรมเช่น พุทโธ หรือ ธัมโม หรือสังโฆ เป็นต้น ให้มีคำบริกรรมติดกับใจ แล้วสติจับกับใจนั้นเรียกว่า ภาวนา ไม่ยอมให้ส่งจิตใจไปทางไหน เวลานั้นให้นึกพุทโธๆ เป็นต้นอยู่ในใจ มีสติควบคุมพุท โธไว้ ไม่ให้คิดออกไปนอก จิตใจก็จะมี ความสงบเย็นขึ้นมากภายในตัวของเรา

จิตใจนี้ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย เมื่อเราอบรมภาวนานี้ได้มากเท่าไร ใจนี้แสดงความ แปลกประหลาดอัศจรรย์ขึ้นในตัวของเราเอง โดยไม่คาดไม่คิดเลย เมื่อได้ธรรมซึ่งเป็น ของประเสริฐเข้าสู่ใจ ใจกับธรรมเข้าสัมพันธ์สัมพันธ์กัน จะแสดงความประเสริฐเลิศเลอ ขึ้นมาภายในตัวของเราเอง

จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายนำไปภาวนา ในคืนหนึ่งวันหนึ่งเดือนหนึ่งอย่าให้เสียมีด เสียแจ่งไปเปล่าๆ ลมหายใจก็เสียไป ธาตุชั้นธรรมาธาตุก็แก่ไปๆ ตายทิ้งเปล่าๆ ไม่เกิด ประโยชน์ แล้วยังจะไปนิมนต์พระมากุสลา ธมฺมา ไม่เกิดประโยชน์ อย่าไปนิมนต์ ให้ กุสลา ธมฺมา ด้วยความฉลาดของตน เสาะแสวงหากุศลตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่นี้ ตายแล้ว ใครจะมากุสลาให้ ไม่กุสลาให้ก็ตาม เราทำความดีต่อเราด้วยความเฉลียวฉลาด แสวง บุญแสวงกุศลเต็มหัวใจแล้ว ตายแล้วติดฝั่งเลย ไม่จำเป็นต้องนิมนต์ใครมากุสลา ธมฺ มา อกุสลา ธมฺมา

ให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ ให้กุสลาตนเองด้วยการสร้างบุญสร้างกุศลในเวลา มีชีวิตอยู่นี้เหมาะสมแล้ว ตายแล้วจึงไปนิมนต์พระวัดนั้นวัดนี้ เป็นการกวานพระไปเปล่าๆ เวลาชีวิตอยู่ไม่สนใจกับศีลกับธรรมกับวัดกับวา การกุศลทั้งหลายไม่สนใจ สนใจ ตั้งแต่ความฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ติดดินไปในทางที่จะพาให้ล่มจม อย่างนั้นตายแล้วจมแน่ๆ ไม่สงสัย

จึงขอให้ทุกๆ ท่านได้ระลึกเอาไว้ด้วยดี วันนี้หลวงตาได้มีโอกาสได้มาเกี่ยวข้องกับ พี่น้องทั้งหลาย โดยจะว่าฉลองที่ว่าการนี้ก็ไม่ผิด สร้างขึ้นมาแล้วด้วยความพร้อม เปรียงสามัคคีกัน แล้วสถานที่นี้ก็จะไปประโชชน์แก่ชุมชนต่อไป วันนี้ก็ได้มาเปิด สถานที่นี้ ให้เป็นสถานที่ทำประโยชน์ต่อไปไม่มีสิ้นสุด

วันนี้การแสดงธรรม ธาตุชั้นก็ไม่ค่อยอำนวย ธาตุชั้นอ่อนเปลี้ยลงทุกวัน ๆ ไม่เหมือนตั้งแต่ยังหนุ่มน้อย ยังหนุ่มน้อยนี้เทศน์ได้สบาย ๆ เวลาเฒ่าแก่มาแล้วนี่ ธาตุชั้นอ่อนลง ๆ เทศน์ไปมาก ลมก็ไม่มี สุดท้ายธาตุชั้นจะไปไม่รอด เจ้าของต้องจอด ต้องจมต้องหยุดการเทศน์

เพราะฉะนั้นการเทศน์ว่าการ ให้พี่น้องทั้งหลายฟังในวันนี้ ควรนำไปถือเป็นคนดี เครื่องเตือนใจ การให้ท่านอย่าตระหนี่ถี่เหนียว การรักษาศีลวันใดที่ควรจะรักษาได้ รักษา ศีลเป็นสมบัติของเรา ทานเป็นสมบัติของเรา การภาวนาเป็นสมบัติอันล้ำค่าของเรา อย่าปล่อยวาง ให้พากันใกล้ชิดติดกับศีลกับทานกับภาวนา ท่านทั้งหลายจะมีความเจริญรุ่งเรืองไปในอนาคตข้างหน้า จนกระทั่งมีวาสนาบารมีมากขึ้นเพราะการสร้าง ความดีไม่หยุดแล้วจะถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน หลุดพ้นจากกองทุกข์ทั้งหลาย เรียกว่า ตลอดกาลไปเลย

การแสดงธรรม ขอให้ท่านทั้งหลายยึดไปประพฤติปฏิบัติ แล้วอย่าลืมเวลาจะหลับจะนอนให้ระลึก พุทโธ ธัมโม สังฆโม แล้วภาวนาอย่างน้อย ให้ได้สัก ๕ นาที ให้จิตสงบเย็นสักที ตั้งแต่ตื่นนอนมาจนกระทั่งถึงหลับ ไม่มีเวลาพักความคิดปรุงได้เลย มีแต่ความคิดความปรุง ทีนี้ให้พักด้วยคำพุทโธ พุทโธเป็นงานของธรรม งานของธรรมจะทำให้ใจให้มีความสงบเย็น ดีไม่ดีจะเกิดความสุขสว่างกระจ่างแจ้งอัศจรรย์ขึ้นแก่นักภาวนาทั้งหลาย ไม่ว่ารายใดก็ตามเกิดได้ เมื่อเราเสาะแสวงหาธรรม ธรรมต้องเกิด ไม่เป็นอื่น ธรรมรออยู่แล้วในหัวใจเรา

ให้พากันระลึก พุทโธ ธัมโม สังฆโม อยู่ตลอด ไปที่ไหนไม่ลืมพุทโธยิ่งดี เวลาจะหลับให้หลับกับพุทโธ ๆ ยิ่งดี นี่ละเป็นกรรมที่เป็นสิริมงคล ที่แสดงให้แก่ท่านทั้งหลาย ให้ยึดไปเป็นมามหามงคลแก่จิตใจของตน ด้วยการอบรมจิตตภาวนา ให้มีความสุขความสงบเย็นใจภายในตัวเอง

การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรแก่ธาตุแก่ชั้นนี้ แก่กาลเวลา ขอความสวัสดีจงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

[www.luangta.com](http://www.luangta.com) หรือ [www.luangta.or.th](http://www.luangta.or.th)

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน **FM 103.25 MHz**

และเครือข่ายทั่วประเทศ